виконання проєктів, участь у музичних святах, концертах) на фоні психологічного комфорту, рівноцінності кожного учасника освітнього процесу, що відповідає принципу особистісно-орієнтованого навчання. Також, актуальним є проведення нестандартних форм уроків музичного мистецтва, як наприклад: урок-народної творчості; урок-драматизація; урок-концерт; урок-музичний квест; урок-гра; урок-репортаж; урок за драматургією певної музичної форми та інші.

Такий нетрадиційний, креативний підхід до організації та проведення уроків музичного мистецтва у загальноосвітніх школах, зокрема використання інтерактивних технологій здатні підвищити якість викладання мистецьких дисциплін та зробити процес навчання цікавим для сучасних учнів, а також привернути увагу суспільства до необхідності музичного виховання дітей, як важливого засобу формування культурної компетентності та розвитку творчої особистості здатної сприймати, розуміти та інтерпретувати твори музичного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : АБЕТКА, 2006. 212 с.

2. Luis Fernando Vilches Martin. Tesis doctoral. Modelos de enseñanza del lenguaje musical. Madrid, 2018. 711 p.

Мазуренко Ю.О.

вчитель англійської мови,

Маринівський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів

МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ОРІЄНТОВАНІ НА РОЗВИТОК ПРОБЛЕМНИХ ТА ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Проблеми через знання лягли в основу сучасних методів активного навчання, сприяючи набуття індивідом необхідної професійної поведінки. Ефективна організація навчання будується не тільки на прикладі знань вчителя, а й на спільній діяльності вчителя та учня. Вся

ця робота націлена на досягнення оперативних, тактичних та стратегічних цілей.

На думку Дьюї, вчителю потрібно уважно стежити за розвитком інтересів учнів і «кидати їм можливі проблеми для аналізу та вирішення». Учні повинні бути впевнені, що, вирішивши ці питання, вони відкриють нові знання [1].

Ці положення співвідносяться з теорією проблемного навчання і ґрунтуються на законах проблемного характеру думки та активізації розумової діяльності.

Проблемне навчання ґрунтується на засвоєнні нових знань шляхом вирішення теоретичних та практичних питань та завдань. Проблемна ситуація виникає в процесі навчання, коли у школяра є пізнавальна потреба, а також інтелектуальні здібності для її вирішення. Коли виникають труднощі, суперечності між старим і новим, відомим і невідомим, дані та бажані, умови та вимоги учень шукає вихід з даної ситуації набуваючи нового досвіду [2, с. 437].

Основна складність у проблемному навчанні – це підбір проблемних ситуаційних завдань, які необхідно задовольняти наступним умовам:

– повинні викликати інтерес учня;

– бути доступними для його/її розуміння;

– повинні лежати у «зоні проксимального розвитку»;

– давати предметні знання відповідно до навчальних планів та програм;

– розвивати професійне мислення.

Спираючись на визначення модульно-модульної технології можна відокремити основні поняття:

– організація власної пізнавальної діяльності учнів;

– зосередження уваги на розвитку власної активності учнів;

– вчитель діє як фасилітатор, а не як базовий елемент навчальної діяльності;

– здійснення «повного акту думки»: людина починає думати, коли стикається з труднощами (проблемами);

– програми навчання розробляються в кожному конкретному випадку;

– основні форми навчання – це теоретичні та практичні заняття, на яких працюють самостійні дослідницькі роботи студентів здійснюється з вирішення ситуаційних проблем [3, с. 135].

Окрему увагу необхідно приділити інтерактивному методу, який дозволяє вирішити комунікативно-пізнавальні задачі засобами іншомовного спілкування. Категорію «інтерактивне навчання» можна визначити як:

а) взаємодію вчителя і студента в процесі спілкування;

б) навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань.

Інтерактивна діяльність включає організацію і розвиток діалогічного мовлення, спрямованих на взаєморозуміння, взаємодію, вирішення проблем, важливих для кожного із учасників навчального процесу.

В процесі спілкування учні навчаються:

– вирішувати складні задачі на основі аналізу обставин і відповідної інформації;

– висловлювати альтернативні думки;

– приймати виважені рішення;

– спілкування з різними людьми;

– приймати участь у дискусіях.

Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу. У практиці виявили досить високу ефективність таких форм роботи як індивідуальна, парна, групова і робота в команді.

Найбільш відомі форми парної і групової роботи:

– внутрішні (зовнішні) кола (inside/outside circles);

– мозковий штурм (brain storm);

– читання зигзагом (jigsaw reading);

– обмін думками (think-pair-share);

– парні інтерв'ю (pair-interviews) та інші.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність комунікативно спрямованого навчання іноземних мов залежатиме від бажання і здатності педагогів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо гуманістичного підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів. Методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на гуманістичному підході, допомагають розкрити творчий потенціал учнів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу, формуванню майбутніх свідомих патріотів своєї країни, толерантних громадян світу [4].

Учень, виконуючи дослідницьку діяльність, здатний витримати дослідницький підхід до різних сфер діяльності та різних ситуацій. Цей факт підтверджує багатофункціональність дослідницької компетентності.

Метод проектів є одним з основних методів формування дослідницької компетентності учнів. Він дозволяє організувати їх незалежну дослідницьку діяльність.

Також треба наголосити, що дослідницька та проблемна компетентності є основою для розвитку інших більш конкретних та предметних компетентностей, оскільки допомагає учням навчатися, дозволяє їм стати більш гнучкими та конкурентоспроможними.

Таким чином, в результаті спостережень та узагальнень можна зробити висновок, що формування дослідницької компетентності в навчальному процесі буде ефективним за наявності таких педагогічних умов:

– зміст освіти орієнтований на формування готовності учнів до дослідницької діяльності і задовольняє принципу реальності, спрямований на розробку універсальних методів пізнавальної діяльності;

– організація навчального процесу ставить учня в активну позицію дослідника, дозволяє йому оволодіти універсальними методами пізнавальної діяльності, залучає до критичного аналізу, відбору та проектування дослідницької діяльності;

– педагог є менеджером дослідницької діяльності студентів-магістрів.

Предметом подальших досліджень можуть бути особливості процесу становлення вчителя-дослідника, готового до створення своїх методів виявлення наукових проблем, та організації наукової роботи з обдарованими студентами з метою розвитку наукового потенціалу [5].

Таким чином, у результаті теоретичного аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури з проблеми дослідження можна зробити висновок, що дослідницька компетентність є «ключем», основою для розвитку інших більш конкретних та предметних компетенцій, оскільки допомагає учням навчатися, дозволяє їм стати більш гнучкими, конкурентоспроможними, допомагає бути більш успішними в подальшому житті.

Список використаних джерел:

1. Dewey, J. (2000). Democracy and Education. Moscow : Publisher «Psychology Press», 205.

2. Matkarimova, D. S. (2012). Technology design case studies in the content of practical training. Journal of Young scientist, 4, 437.

3. Kabirov, R. R., & Sugachkova, E. V. (2005). Assessment of the quality of the environment. A teaching aid. – Ufa Vagant. In the educational-methodical manual provides specific topics of general and specific, proposed forms of organization and methods of laboratory and practical exercises to assess the quality of the environment, 135.

4. Куца С. Стаття «Сучасні методи викладання іноземних мов». – [Електронний ресурс] / С. Куца. – Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/757

5. Council of Europe: a Symposium on «Key competencies for Europe», Doc. DECS / SC / Sec. (96) 43, Bern, 1996.

Сидорук Т.С.
заступник директора з навчально-виховної роботи,
Державна художня середня школа імені Т.Г. Шевченка

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЦИКЛУ ДХСШ ІМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКА

(методи підвищення зацікавленості учнів ДХСШ до вивчення загальноосвітніх предметів)

Майбутні митці – живописці, скульптори, архітектори, майстри прикладного мистецтва, як майбутні діячі культури України, мають бути добре освічені, мати широкий кругозір, добре орієнтуватися в сучасному світі, знати свою роль і місце в суспільстві, вчасно і фахово реагувати на сучасні світові виклики, що неможливо без глибоких знань загальної шкільної освіти і звички постійно вчитися і вдосконалюватися.

Але, на превеликий жаль, в спеціалізованих школах, в тому числі і ДХСШ, учні нерідко ігнорують загальноосвітні предмети, особливо природничого характеру, вважають їх непотрібними і відносяться до них суто формально. Це велика помилка і велика проблема, яку необхідно вирішувати. При цьому, багато що залежить від вчителя, від його педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність вчителя полягає не лише в тому, щоб чітко, зрозуміло і дохідливо пояснити сутність теми уроку, а також, можливо в першу чергу, зацікавити учня до вивчення даного предмету. Для цього надзвичайно важливо показати його роль і місце в житті сучасного